

M. H. DIRECTEUREN, CURATOREN, PROFESSOREN,
DOCTOREN, STUDENTEN EN GIJ VERDERE
AANWEZIGEN,

Hooggeachte Vergadering!

Nog enkele maanden, en eene eeuw zal verstreken zijn, sinds Friedrich Carl von Savigny zijn beroemd pleidooi deed uitgaan tegen de codificatie van het privaatrecht. 't Is waar, zijn betoog gold met name het herboren Duitschland van toenmaals, formeel wierp hij alzoo tegen Thibaut's vordering geen peremptoire, slechts een dilatoire exceptie op. Maar wie zijn argumenten en heel de rechtsbeschouwing, waarop ze rusten, wat dieper indenkt, die voelt, dat in de lijn dier beschouwing voor een samenvattende, als sluitend geheel bedoelde, codificatie van het privaatrecht nooit de tijd komt, althans niet, zoolang geen totale ommekeer in de rechtsordening onzer moderne cultuur-staten eischen stelt en mogelijkheden schept, waarvan wij thans geen bevroedenis kunnen hebben.

Schijnbaar heeft Von Savigny het pleit verloren en is hij door de historie, de macht door hem zelf zoo hoog vereerd, op de meest ondubbelzinnige wijze in het ongelijk gesteld. Laat men de Engelsch-Amerikaansche rechtsontwikkeling, als van zeer bijzonderen aard, ter zijde, hoewel ook daar de Statutes tegenover de Common Law regelmatig toenemen, dan is, sinds zijn boekje verscheen, overal de idee van codificatie aanvaard. Maar is dit verlies meer dan schijn? Staat het zoo vast, dat onze moderne privaatrechts-codificatie's, nu niet naar hun innerlijke verdiensten geoordeeld,